

Sygn. akt I C 366/18 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2019r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie

Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anita Wolska

Protokolant: Aneta Siemaszko

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2019r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.**

przeciwko **B. F.**

o zapłatę

I. oddala powództwo.

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.834 zł (jeden tysiąc osiemset trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Anita Wolska

Sygn. akt I C 366/14 upr

UZASADNIENIE

W dniu 24 lutego 2017r. Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie o orzeczenie nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, że pozwani B. F. i E. F. powinni zapłacić na jego rzecz solidarnie kwotę 7.315,17 (w tym kwotę 7.000 zł tytułem należności głównej , wynikającej z umowy z dnia 09 października 2013r., kwotę 196,09 zł tytułem odsetek karnych, kwotę 62,08 zł tytułem odsetek umownych oraz kwotę 57 zł tytułem kosztów) oraz wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów sądowych (92 zł), w tym kosztów zastępstwa procesowego (2.400 zł) i zwrotu innych kosztów tj. kwoty 1,15 zł tytułem opłaty manipulacyjnej dla dostawcy usług płatności.

W uzasadnieniu zgłoszonego roszczenia powód wskazał, że pozwani wystąpili z wnioskiem o otworzenie rachunku oszczędnościowo- rozliczeniowego, a w związku z zaakceptowaniem przez powoda wniosku oraz pozytywnym wynikiem procesu weryfikacji strony w dniu 9 października 2013r. zawarły umowę rachunku oszczędnościowo- rozliczeniowego. Z uwagi na powyższe pozwani zobowiązani byli do dokonywania spłaty powstałego debetu na rachunku wraz z odsetkami w miesięcznych ratach na rachunek bankowy do obsługi umowy w terminach i kwotach określonych w umowie. Powód wskazał, że pomimo ciężącego obowiązku strona pozwana nie wywiązywała się z postanowień zawartej umowy, dlatego wypowiedział umowę wzywając pozwanych do spłaty całej pozostałej do zapłaty kwoty zadłużenia, wskazując, że brak zapłaty będzie skutkować postawieniem w stan wymagalności całej kwoty

zadłużenia i spowoduje skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego. Powód wskazał, że z uwagi na brak odpowiedzi ze strony pozwanej wystawił w dniu 31 stycznia 2017r. wyciąg z ksiąg bankowych potwierdzający wysokość wymagalnego zadłużenia na dzień jego wystawienia. Powód wyjaśnił, że na dochodzone roszczenie składa się kwota niespłaconego kapitału w wysokości 7.000 zł, kwota niespłaconych odsetek umownych w wysokości 62,08 zł, kwota niespłaconych odsetek karnych w wysokości 196,09 zł oraz kwota opłat i prowizji w wysokości 57 zł. Powód wskazał, że roszczenie stało się wymagalne w dniu 1 stycznia 1900 roku(k.2-7).

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2017r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania tut. sądu (k. 8).

W piśmie z dnia 30 sierpnia 2017r. powód przedłożył dokumenty, na które powoływał się w treści pozwu oraz cofnął powództwo względem pozwanej E. F. (k. 12).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 3 października 2017r. Referendarz Sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 54).

Pozwani wnieśli sprzeciw od niniejszego orzeczenia, zaskarżając go w całości. W sprzeciwie od przedmiotowego orzeczenia (k. 64-66) pozwani zaprzeczyli, aby posiadali jakąkolwiek zaległość finansową w stosunku do powoda, dlatego też powództwo jest bezzasadne i jako takie winno zostać oddalone. Pozwani wskazali, że powód nie wykazał dochodzonego roszczenia zarówno co do zasady jak i co do wysokości, a jako dowód mający świadczyć o istnieniu wierzytelności przedłożył umowę, jednak fakt jej zawarcia świadczy jedynie o istnieniu stosunku prawnego między stronami, zaś nie może stanowić dowodu na poparcie twierdzeń powoda jakoby popadli w ramach tego stosunku w zwłokę względem banku. Pozwani wskazali, że przedstawiony przez powoda wyciąg z ksiąg bankowych, mający stanowić dowód na wykazanie wysokości dochodzonej należności nie stanowi dokumentu urzędowego i nie korzysta z domniemania prawdziwości określonego w art. 244 § 1 k.p.c. Pozwani wskazali także, że wskazany stan wymagalności od dnia 1 stycznia 1900r. stanowi pewnie omyłkę pisarską, jednak znacznie utrudnia ona weryfikację roszczenia, zwłaszcza w zakresie roszczenia odsetkowego. Pozwani wskazali, że powód nie wykazał czy skutecznie wypowiedział umowę, bowiem nie przedstawił dowodu nadania ani jego doręczenia pozwany. Strona pozwana zaznaczyła ponadto, że zgodnie z umową termin wypowiedzenia wynosił 2 miesiące, a powód skrócił ten termin do 30 dni, zatem pismo to nie spełniało wymogów określonych umową, dlatego nie można przyjąć, że doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy i postawienia wierzytelności w stan wymagalności. Pozwani zarzucili również nieprecyzyjne określenie żądania odsetkowego, ograniczające się do przedstawienia kategorii odsetek oraz ogólnej ich kwoty, uchylając się od wskazania od jakich kwot, według jakich stawek oraz od kiedy zostały one naliczone.

W piśmie z dnia 9 sierpnia 2018r. (k. 77-78) powód wyjaśnił, że roszczenie stało się wymagalne w dniu 5 lutego 2017r., tj. z upływem 2 miesięcznego okresu wypowiedzenia. Pismem z dnia 28 listopada 2016r. bank wypowiedział przedmiotową umowę, wypowiedzenie zostało nadane dnia 2 grudnia 2016r. i odebrane przez pozwanego w dniu 07 grudnia 2016r. W przypadku przyjęcia ewentualnego braku skuteczności tego wypowiedzenia, zgodnie z § 11 umowy – umowa uległa przedłużeniu o kolejne 12 miesięcy, a w 2017r. nie doszło do jej przedłużenia, co oznacza, iż umowa stała się wymagalna z dniem 09 października 2017r. Jednocześnie podniesiono, iż kwestionując wysokość roszczenia nie powołano się na żadne okoliczności, co pozwala uznać, iż twierdzenia te są gołosłowne.

W piśmie z dnia 28 sierpnia 2018r. (k.121-122) pozwani wnieśli o umorzenie postępowania wobec E. F. i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podtrzymano jednocześnie stanowisko w pozostałym zakresie, akcentując, iż powód zobowiązany jest nie tylko wykazać istnienie stosunku prawnego między stronami, ale również wartość dochodzonego roszczenia, a z treści przedmiotowej umowy nie wynika nawet kwota należności głównej z uwagi na jej treść tj. udostępnienie kredytu do kwoty 7.000 zł poprzez możliwość korzystania z niego do dnia 09 października 2013r. Zestawienie na jakiej powołuje się powód zawiera natomiast operacje na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym pozwanego, przy czym nie sposób znaleźć w nim zapisów wskazujących na udostępnienie środków w ramach tej umowy.

Postanowieniem z dnia 12 września 2018r. (k.123-125) umorzono postępowanie w sprawie w stosunku do pozwanej E. F. i oddalono wniosek pozwanej o zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów procesu. Uprawnocniło się ono z dniem 04 grudnia 2018r.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. F. w dniu 9 października 2013r. zawarł z (...) S.A. z siedzibą w W. umowę kredytu odnawialnego na cele konsumpcyjne dla posiadaczy konta osobistego nr (...). Zgodnie z § 1 umowy Bank (...) udzielił kredytobiorcy na jego wniosek kredytu do kwoty 7.000 zł na okres 12 miesięcy. Jak stanowił § 3 umowy kredyt jest wypłacany i ewidencjonowany w koncie osobistym kredytobiorcy nr (...).

Zgodnie z § 4 kredyt oprocentowany jest według stałej rocznej stopy oprocentowania obowiązującej w okresie trwania umowy. § 7 Odsetki od kredytu naliczane są za każdy dzień wykorzystania kwoty kredytu i pobierane przez Bank (...) w ostatnim dniu każdego miesiąca, a w przypadku, gdy całkowita spłata następuje przed tym dniem – w dniu spłaty kredytu – w formie obciążenia przez Bank (...) konta osobistego w wysokości wolnych środków. § 8.1 Kredytobiorca zobowiązany jest do zapłaty, najpóźniej w dniu uruchomienia kredytu, prowizji za udzielenie kredytu w wysokości 126 zł.

Zgodnie z § 15.1 w przypadku:

- 1) utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej w tym negatywnej oceny ryzyka kredytowego lub
- 2) stwierdzenia, że warunki dzielenia kredytu nie zostały dotrzymane, w przypadkach:
 - a) rozwiązania umowy o prowadzenie konta osobistego,
 - b) ujawnienia, że kredytobiorca złożył fałszywe dokumenty lub niezgodne z prawdą oświadczenia,
 - c) braku możliwości dokonania dodatkowego zabezpieczenia spłaty wierzytelności z tytułu umowy,
 - d) gdy kredytobiorca nie zapłacił w terminie określonym w umowie odsetek za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim wezwaniu kredytobiorcy do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwani pod rygorem wypowiedzenia umowy:

Bank (...) może wypowiedzieć umowę. Zgodnie z § 15.3 termin wypowiedzenia umowy przez bank wynosi 2 miesiące. Zgodnie zaś z § 16 kredytobiorca może wypowiedzieć w każdym czasie, bez dodatkowych opłat, umowę z zachowaniem 1 miesięcznego terminu wypowiedzenia.

Zgodnie z §10.1 Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty kredytu jednorazowo poprzez dokonanie wpłaty na Konto osobiste, nie później niż w ostatnim dniu okresu kredytowania t.j. w dniu 09 października 2014r. z uwzględnieniem § 11 i 12. Kredytobiorca zobowiązany jest w terminach płatności kredytu i odsetek do utrzymywania na koncie osobistym środków pieniężnych na ich pokrycie (§10.2). Bank rozlicza się z Kredytobiorcą w terminach 14 dni od dnia dokonania spłaty całości kredytu (§10.6). Natomiast zgodnie z § 11 okres kredytowania ulega przedłużeniu o kolejne 12 miesięczne okresy, przy zachowaniu tej samej wysokości kredytu, na warunkach określonych w ofercie Banku (...) w dniu przedłużenia dla tego rodzaju kredytu, z zastrzeżeniem § 13. W przypadku gdy koniec okresu kredytowania przypada na dzień wolny od pracy (sobota lub dzień uznany ustawowo za wolny id pracy) przedłużenie okresu kredytowania następuje w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym dzień wolny od pracy.

Zgodę na zawarcie umowy kredytu wyraziła żona kredytobiorcy E. F..

Dowód:

- umowa z dnia 09.10.2013r. k. 16-19,

-kopia dowodów osobistych k.20-21.

Pismem z dnia 7 listopada 2016r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. sporządził skierowane do B. F. ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty w wysokości 7.117,57 zł i odsetek w kwocie 83 zł z tytułu należności wymagalnej powstałej w spłacie kredytu nr (...).

W dniu 28 listopada 2016r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. sporządził skierowane do B. F. wypowiedzenie umowy, zgodnie, z którym rozwiązanie nastąpi w terminie 30 dni od daty doręczenia wypowiedzenia oraz zobowiązanie do niezwłocznego zwrotu kwoty należności głównej wraz z odsetkami w kwocie 7.062,55 zł.

W dniu 31 stycznia 2017 roku powód wystawił wyciąg z ksiąg banku stwierdzający zadłużenie pozwanego w kwocie 7.315,17 zł.

W dniu 8 lutego 2017 roku powód sporządził skierowane do pozwanego B. F. polubowne wezwanie do zapłaty kwoty 11.578,34 zł w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z 01.11.2016r. k. 80-81,

- wypowiedzenie umowy z 28.11.2016r. k. 22,

- wezwanie do zapłaty k. 34,

- historia rachunku k. 23-33, k. 82-111,

- wyciąg z 31.01.2017r.k. 52.

W dniu 25 lutego 2015r. na podstawie Uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku (...) Spółka Akcyjna zawartej w dniu nastąpiło połączenie Banku (...) Spółka Akcyjna (spółka przejmująca) z (...) Bank (...) Spółka Akcyjna (spółka przejmowana) w trybie art. 492 §1 pkt 1 kodeksu spółek handlowych przez przeniesienie całego majątku (wszystkich aktywów i pasywów) (...) Bank (...) Spółka Akcyjna na rzecz Banku (...) Spółka Akcyjna.

Dowód:

- KRS k. 37-47.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Strona powodowa upatrywała podstawy prawnej zgłoszonego żądania w zawartej z pozwanym B. F. w dniu 9 października 2013r. umowie kredytu odnawialnego na cele konsumpcyjne dla posiadaczy konta osobistego. Wskazać w tym miejscu należy, że pierwotnie powód wystąpił z pozwem przeciwko B. F. i E. F., jednak pismem z dnia 30 sierpnia 2017r. cofnął powództwo względem pozwanej E. F., dlatego postanowieniem z dnia 12 września 2018r. umorzono postępowanie w sprawie w stosunku do niej, które się uprawomocniło.

Zgodnie ze stanowiskiem powoda, pozwany nie wywiązywał się z postanowień zawartej umowy, dlatego wypowiedział umowę i wezwał do spłaty całej zadłużenia, wyjaśniając, że na dochodzoną należność składa się kwota niespłaconego kapitału w wysokości 7.000 zł, kwota niespłaconych odsetek umownych w wysokości 62,08 zł, kwota niespłaconych odsetek karnych w wysokości 196,09 zł oraz kwota opłat i prowizji w wysokości 57 zł.

Pozwany B. F. zakwestionował zaś powództwo, co do zasady jak i co do wysokości. Pozwany zaprzeczył, aby posiadał jakąkolwiek zaległość finansową, wskazał, że przedłożony wyciąg z ksiąg nie stanowi dokumentu urzędowego oraz że powód nie wykazał okoliczności, aby wypowiedział umowę, bowiem nie przedstawił dowodu nadania ani jego doręczenia kredytobiorcy. Pozwany zaznaczył także, że zgodnie z umową termin wypowiedzenia wynosił 2 miesiące, a powód skrócił go do 30 dni oraz zarzucił nieprecyzyjne określenie żądania odsetkowego.

Podstawę dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych stanowił materiał dowodowy w postaci przedłożonych dokumentów.

Ponieważ powód domagał się od pozwanego zapłaty świadczenia z tytułu kredytu odnawialnego, podstawowym faktem prawotwórczym, który powinien być wykazać, było zawarcie przez pozwanego umowy potwierdzającej okoliczność istnienia oraz treści uzgodnień stron odnośnie przedmiotowego stosunku zobowiązaniowego. Dowód na tę okoliczność przedłożył kserokopię umowy z dnia 9 października 2013r. nr (...) poświadczoną za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda w osobie radcy prawnego. W zakresie wysokości dochodzonego roszczenia, na tę okoliczność powód przedłożył wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 31 stycznia 2017r.. Pozwany zakwestionował ten dokument, wyraźnie kwestionując jego moc dowodową.

W tym miejscu zaznaczenia wymaga, iż strona pozwana kwestionując żądanie pozwu w sposób wyraźny wniosła swoje zastrzeżenia dotyczące twierdzeń powoda o istnieniu zobowiązania i jego wysokości. Należało uznać, iż wobec prezentowanych przez powoda zarzutów, powód powinien niejako rozszerzyć materiał dowodowy na okoliczność wykazania swoich racji.

Strona powodowa wobec zarzutów pozostała w zasadzie bierna. Pozwany przedłożył historię z rachunku bankowego oraz wydruk śledzenia przesyłki skierowanej do pozwanego. W rezultacie sąd nie był w stanie nie tylko dokonać rzetelnej rekonstrukcji treści stosunku prawnego łączącego strony, ani ustalić, że doszło do jego skutecznego rozwiązania i w jakiej dacie.

Należało w związku z tym jednoznacznie zastrzec, że ciężar wykazania tego, że doszło do zawarcia umowy z pozwanym w tym zakresie spoczywał na powodzie. To on bowiem wywodził skutki prawne, w postaci istnienia zobowiązania do spłaty zadłużenia z faktu zawarcia przedmiotowej umowy. Zgodnie zaś z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne, co znajduje odzwierciedlenie na gruncie procedury cywilnej w treści art. 232 k.p.c. W efekcie skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem.

Okoliczności powstania, istnienia, wysokości oraz wymagalności dochodzonego przez niego roszczenia nie mógł dowodzić przedłożony przez powoda dokument w postaci wyciągu z ksiąg banku z dnia 31 stycznia 2017 roku. Nie spełniał on bowiem wymogów określonych w ust. 1 art. 95 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, stanowiąc jedynie prywatny dokument (wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 roku, sygn. akt P 7/09 -Dz. U. z 2011, nr 72, poz. 388). W konsekwencji Sąd uznał, że wyciąg z ksiąg bankowych ma w niniejszej sprawie co najwyżej charakter dokumentu prywatnego, który stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie - art. 245 k.p.c., nie korzystając z domniemań prawnych jakie zarezerwowane są dla dokumentów urzędowych. Nie mógł zatem stanowić dowodu na powołane okoliczności skoro został on zakwestionowany przez pozwanego.

Mając powyższe na względzie stwierdzić należało, że powód nie zdołał wykazać podstawy do obciążenia pozwanego obowiązkiem zapłaty żadanego świadczenia oraz jego wysokości. W sprawie niniejszej pozwany nie zaprzeczył, że zawarł z pozwanym umowę o kredyt odnawialny, to jednak nie potwierdził okoliczności istnienia zobowiązania wobec powoda oraz jego wysokości. Ta okoliczność powinna zostać wykazana przez powoda, jednak w ocenie sądu fakt ten nie został przez niego udowodniony. Mimo iż przedłożoną umowę kreującą stosunek zobowiązaniowy pomiędzy stronami powód przedłożył do akt sprawy, to w ocenie sądu nie wykazano iż pozwany pozostaje w zwłoce z zapłatą

jakiegokolwiek należności z tej umowy i w jakiej wysokości co, uniemożliwiało weryfikację wysokości ewentualnego zadłużenia, sposobu jego wyliczenia oraz skuteczności i zasadności wypowiedzenia umowy. Było to o tyle istotne, iż na datę wniesienia pozwu t.j. 24 lutego 2017r. Sąd był zobligowany ocenić z uwagi na kredytobiorcę (konsumenta) czy nie doszło do przedawnienia przedmiotowego roszczenia. Zgodnie bowiem z aktualnie obowiązującym brzmieniem art. 117 kodeksu cywilnego - „§ 1. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. § 2. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne. § 2¹. Po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi”. Sąd tym samym miał obowiązek z urzędu uwzględnić ewentualnego przedawnienia w przypadku roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Tym samym powód musiał wykazać termin wymagalności dochodzonego roszczenia (nie tylko wskazać) z jednoczesnym wykazaniem stosownymi dokumentami tej okoliczności.

W tej sytuacji w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego należało stwierdzić, że powód nie uczynił zadość obowiązkowi ciężącemu na nim stosownie do treści art. 232 k.p.c. W konsekwencji wywiedzione powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie pierwszym wyroku.

W punkcie drugim wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. rozstrzygnięto w przedmiocie kosztów procesu. W niniejszym postępowaniu pozwany B. F. okazał się stroną wygrywającą sprawę w całości. W konsekwencji Sąd obciążył powoda kwotą 1.834 zł stanowiącą wynagrodzenie pełnomocnika ustanowionego dla pozwanego z urzędu, tj. w wysokości 1.800 zł wynikającej z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz uiszczonymi opłatami od udzielonych pełnomocnictw w łącznej kwocie 34 zł.

SSR Anita Wolska

Sygn. akt I C 366/18upr Dnia 23 stycznia 2019r.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień;
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.
3. akta z wpływem lub za 21 dni od doręczenia.

SSR Anita Wolska